

अग्रलेख

त्याने सभोवती भिरभिरगाणं संशयाचं भोवतं, आरोपांची राखंड, प्रसन्नचिन्हां नारा आणि पारदर्शकतेवर उमटणारे शेंकेचं सावय यांच्या गंता पाडलेल्या केंद्रां निवडणूक आयोगाच्या सत्त्वपरीक्षेचा काळ आता सुरू झाला आहे. केवळ राजकीय टीकेचं प्रसर झेलणाऱ्या आणि त्यातून परस्परलेखी संभ्रमातून बाहेर पडण्याची कसतकट करणाऱ्या निवडणूक आयोगात सारे काही आलेखले नाहीत, या शकला वास्तवाचा आधार दिवू लागल्याने, आयोगाच्या घटनात्मक जबाबदारीलाच आकळन दिले गेले आहे. निवडणूक आयोगाभोवतीचं वादाचे वलय म्हणजे संकेत सत्ताधारी आणि विरोधक यांच्यातील राजकीय संघर्ष राहिलेला आहे. आता आयोगास जन्तवस्थेत जाऊन आलेले निर्दोष सिद्ध करावे लागणार आहे. लोकाशाही जन्तवस्थेत निवडणूका ही परिचरताची प्रक्रिया असते, असे मानले जाते. ही प्रक्रिया पारदर्शक असावी, अशी अपेक्षा असते. निवडणूक आयोग हा या खात्रीचा संरक्षक मानला जातो. म्हणूनच निवडणूक आयोगावरचा संशय हा केवळ एखाद्या सरकारी यंत्रणेवरील संशय ठरत नाही, तर लोकाशाहीवरील विश्वासाच्या अस्तित्वाचा प्रश्न ठरतो. गेल्या सुमारे १० महिन्यांपासून निवडणूक आयोगाच्या अंतर्गत धुमसत असलेले कथित वादळ आता आयोगाच्या पूर्वी कोर्याडून बाहेर पडल्याने संशयातील असण्याच्या अपेक्षेची कसोटी पती करणाऱ्याचं आव्हान आयोगासमोर ये राहिले आहे.

संसदेच्या, राधाराजांच्यातील विधिमंडळांच्या तसेच राष्ट्रपती आणि उपराष्ट्रपतींच्या निवडणुकांवर देखरेख ठेवणे, निवडणूक प्रक्रियेस लोकशाहीची ताकद देणारी दिशा देणे व या प्रक्रियेचे नियंत्रण करणे निवडणूक आयोगास राज्यघटनेने बहाल केलेली व्यापक जबाबदारी असते. आयोग ही एक स्वायत्त घटनात्मक संस्था आहे आणि या जबाबदारीचे पालन करण्याकरिता एक व्यापक असलेल्या बहुसंख्य संरचनेतील निर्णयप्रणियेकृत

मुख्य आयुक्ताएवढेच समान अधिकार अन्य आयुक्तांसाठी असतात. मतदार यादी अचूक असणे ही मुक्त आणि निष्पक्ष निवडणुकांची पूर्वअट आहे. याबाबत फारसे दुमत असण्याचे कारण नाही. सर्वोच्च न्यायालयाने या प्रक्रियेच्या घटनात्मक वैधतेस मान्यता देताना, अचूक आणि विश्वासार्ह मतदार यादीची महत्त्व अंधोरंखित केले आहे. त्यामुळे ही प्रक्रिया असणे गरजेची नाही हा राजकीयदृष्ट्या तपासलेला मुद्दा महत्त्वाचा नसला, तर आयोगाकडून सुरू असलेली ही प्रक्रिया किती पारदर्शक आणि विश्वासार्ह आहे, हा प्रश्न मात्र अतुल्य महत्त्वाचा ठरला आहे. राजधानी दिल्लीतील मतदार याद्यांचा पुनर्रचनेसंदर्भात सर्वोच्च न्यायालय बजावलेल्या गैरलेखी नोंदीसंबाबत प्रश्न उपस्थित करताना सर्वोच्च न्यायालयाने यावर केलेली टिपणी हे या प्रक्रियेवरील संशयाचे महत्त्वाचे मूळ ठरते. या नोंटिस यांत्रित पद्धतीने दिल्या गेलेल्या आसाव्यात, असे निरीक्षण नोंदवून न्यायालयात आल्याकडून स्पष्टीकरण मागविले, तेव्हा या प्रक्रियेचा आंदोलक उमटलेल्या प्रश्नांचिन्ह गडद झाली. पश्चिम बंगालमध्ये तर हा प्रश्न गुंतागुंतीत झाला अर्थात, असे प्रश्न म्हणजे कोणत्या गैरप्रकाराचा पुरावा ठरत नसला, तर एवढ्या मोठ्या संख्येने नागरिकांच्या मतदानाच्या अधिकाराची संजड झाले असलेल्या प्रक्रियेतील प्रत्येक नियमायामाची पद्धत स्पष्ट, तापसता येण्याजोगी आणि नागरिकाला समजणारी असणे आवश्यकच असते आता तर आयोगाच्या अंतर्गत कार्यपद्धतीबाबतही प्रश्न उपस्थित झाला आहे. या कार्यपद्धतीबाबत निवडणूक आयोग सुखबोरीसह संधू आणि विवेक जोषी यांनी गेल्या १० महिन्यांत आयुक्ताने काही निर्णयांवर किमान १४ वेळ लेखी आक्षेप नोंदविले आणि आयोगाच्या अंतर्गत कार्यपद्धतीत सारे काही घटनात्मकीय सुरू नसावे या आक्षेपांस संशयाची साथ मिळालेल्या घटनेसंदर्भातील वृत्तांवर आयोगाने त्याबाबत स्पष्टीकरणात्मक टिपणी जाहीर केली आहे.

केली असली, तरी अंतर्गत मतभेदांचा मुद्दा स्पष्टपणे नाकारलेला नाही. घटनात्मक संस्थेला अंतर्गत मतभेद लोकशाहीत अल्पांक करणाऱ्यांचे कारण नाही; उलट मतभिन्नता हे संस्थात्मक आरोपाच्या समूह आहेत. परममते कोणत्या प्रक्रियेत मोडले गेले, त्यांची दखल कशी घेतली गेली आहे अंतिम निर्णय कोणत्या कारणावर आधारित होता, हेदेखील उघड होणे आवश्यक आहे. केवळ कायदेशीर अधिकारानुही, नैतिक विव्सासाहानि निवडणूक आयोगाच्या घरी ताकद आहे. याच संदर्भात निवडणूक आयुक्ताच्या नियुक्तीचा प्रश्नही महत्त्वाचा उरत आहे. निवडणूक आयुक्तांच्या नियुक्तीबाबतच्या कायद्यास आव्हान देणाऱ्या याचिकांवर सर्वोच्च न्यायालयी सुला आहे. ही प्रक्रिया किती विव्सासाह आहे, हा मुद्दाही यामुळे परंपरागत असू आहे.

लोकशाहीतीतील संस्थात्मक स्वायत्ततेची एक गंतव असेल. ती कायद्या-
लिहिते येते, पण त्याचिचोपास विश्वास काढण्याने किंवा सरकारी आदेश-
निर्माण करता येत नाही. त्याचाला त्याच किंवा निवडणूक आयोगाला स्वाय-
म्वल्लखात त्याचरील विश्वास निर्माण होत नाही. त्या संस्थेच्या प्रत्येक कृतीतला
स्वायत्तता जाणवली पाहिजे. नव्या मतदारयाद्या शुद्ध, अचूक आ-
अद्ययावत असतील याची हमी देते, या प्रक्रियेत कोणत्याही पात्र मतदारां-
अन्या होणार नाही याचिची जतनेच्या माना विश्वास रजुविणे ही आक-
आयोगास पेलावी लागतील. त्या प्रक्रियेत एखाद्या पात्र नागरिकाचे नाव चुक-
वगळले ते गरज तर त्याचा परिणाम केवळ आक डेटाबेसमधील चुकीपुरता राह-
तो. तो नागरिकाच्या घटनात्मक अधिकाराशी संबंधित प्रश्न बनत नाही.

निवडणूक आयोगावर राजकीय पक्षांकडून आरोप होणे नवीन नाहा
राजकारणात असे आरोप वारंवार होत असतात. तरीही प्रत्येक आरोप ख
आहे असे मानणे किंवा प्रत्येक आरोपांचा राजकीय कट म्हणून खिल्ल

उडविणे या दोन्ही बाबी अयोग्य आहेत. त्यामुळेच आरोपांची सत्यता तपासण्याची प्रक्रिया पारदर्शक अरुणे आवश्यक आहे. त्यासाठी प्रत्येक निष्पक्षवादीतच परादर्शक स्पटीकरणही आयोगाकडे असण्यास हवे. तसे नसेल तर संशय, संभ्रम आणि प्रश्न अधिक गडद होण्यास वाव राहतो आणि अशा संशय किंवा संभ्रमाची किंमतही तितकीच मोठी असते. जाहीर निष्पक्षवादी विश्वास हीच या यंत्रणेची खरी ताकद असेल. आयोगाने कारणीभूत केलेले निवडणुकीचे निकाल मान्य करण्यासाठी आवश्यक असलेला हाच विश्वास अलिकडे पणाला लागलेला दिसतो. राजकीय पक्षांनी असे निकाल मान्य करणे किंवा आपल्या मताचा योग्य आदर झाल्याची मतदारांची निःशंक खात्री असणे हेच या विश्वासाचे मूळ असताना, आयोगातून मतभेदांमुळे त्या मुळावरच चाव घातल्याची भावना वाढीस लागण्याची भीती आहे. कोणताही घटनात्मक संस्था प्रत्येक राजकीय आरोपाला उत्तर देत राहिले किंवा टीकेवर प्रतिक्रिया व्यक्त करू लागली, तर तीच प्रिण्डीपल कमी होईल परंतु प्रक्रियेविषयी तथ्यात्मक प्रश्न उपस्थित झाले असतील तर त्यांची तथ्यात्मक उत्तरे देणे ही अशा संस्थेची ताकद असेल. त्यामुळे मतदारांच्या मनातीला किंवा राजकीय पक्षांनी उपस्थित केलेल्या प्रत्येक प्रक्रियात्मक कारणीभूतीला योग्य कृतीस सामनायला पटेल असे उत्तर देणे ही आयोगाच्या विश्वासासहचिती कसोटी ठरणार आहे. व्यवस्था आणि यंत्रणांवीरल विश्वास हा लोकशाहीच्या पाया असतो. त्याला तडा गेला तर लोकशाहीच्या नैतिकतेवर प्रश्नचिन्ह उठू शकत नाही. म्हणूनच आज आयोगाला मोठी ठरविण्यापेक्षा किंवा निर्दोषत्वाचा दाखला देण्यापेक्षा, आयोगाकडून विश्वासासहचिती ही मर्म मिळविणे अधिक गरजेचे आहे. जनतेचा विश्वास ही निवडणूक आयोगाची सर्वात मोठी ताकद आहे. तीच कमकुवत झाली, तर ती पुन्हा मिळवण्यासाठी केवळ स्पटीकरणे पुरेशी ठरणार नाहीत.

निमित्त

‘वं’ दे मातरम्’चा जन्म १८७५ ला झाला. म्हणजेच बंकिमचंद्र चट्टोपाध्याय यांनी हे गीत लहून १५० वर्षे झाली आहेत. त्यानिमित्त विद्या भारतीने संपूर्ण भारतात ‘नमामि भारतम्’ कार्यक्रमाचे आयोजन केले असून, दि. २५ सप्टेंबर रोजी विद्या भारती संबंधित तसेच अन्य शैक्षणिक संस्थांनी विद्यार्थी सामूहिकरीत्या एका लयीत, एका स्वराने आणि एकाच वेळी वंदे ‘भारती’चे गायन करणार आहेत. भाषा मातेप्रति निष्ठा आणि तिच्या भक्तीचे जागरण करून देणारा हा विद्या भारतीचा उपक्रम प्रशंसनीय असा आहे. विद्या भारतीच्या जवळपास २४,००० शाळांमधील विद्यार्थी अंदाजे ३,००,००० ठिकाणांहून गायन करतील आणि कोट्यवधी लोक यात सहभागी होतील.

नयामि भारतम्

संपूर्ण वंदे मातरम् सामूहिक म्हणजे तसे काठीण आहे. निरनिराळ्या कार्यक्रमांतून एकठा गायक किंवा गायिका ते गाते. ते श्रवणीय उरते. श्रोते श्रवण करतात, परंतु हा समूह त्या गायनात सहभागी होऊ शकत नाही. कारण एकल गायक मुक्त कात असल्यामुळे समूहात शब्द मागे पुढे होण्याची शक्यता अधिक असते. तसेच पहिल्या कव्यांमंतरची कडवी फाशी प्रचलित नसल्यामुळे, ती समूहास म्हणता येत नाहीत. म्हणूनच सामूहिकरीत्या गायनाचे महत्त्व लक्षात घेता विद्या भारतीचा हा उपक्रम अभिनंदनीय आहे.

यापूर्वीही असं सामूहिक गायनाचे कार्यक्रम झाले आहेत. 'वंदे मातरम्'च्या शतकोत्तर रोख महोत्सवाच्या सांगता समारंभाच्या निमित्ताने १५ डिसेंबर २००० रोजी पुण्यातील नेहरू स्टेडियम येथे मराठी व अन्य माध्यमांच्या ६५ शाळांतील ११००० विद्यार्थ्यांनी एकत्रितपणे 'वंदे मातरम्'चे

 अर्थविशेष

अॅड. हितेश पारसे

७. आगाऊ कराचा अंदाज तिमाही पद्धतीने घ्या
व्यावसायिक, डॉक्टर, वकील, सल्लागार, व्यापारी, बांधकाम व्यावसायिक, गुंतणूकदार आणि मोठ्या प्रमाणावर भांडवली नफा मिळविणाऱ्या व्यक्तींनी आगाऊ कराकडे विशेष लक्ष देणे आवश्यक आहे. अनेकदा करादात्याला वर्षांच्या शेवटी मोठी करेव्यता समोर येते. ही परिस्थिती टाळण्यासाठी प्रत्येक तिमाहीत स्वतःला काही प्रश्न निखारेणे –
आतापर्यंत माझे उत्पन्न किती झाले? वर्षाच्या अखेरीस अपेक्षित उत्पन्न किती आहे? मला भांडवली नफा झाला आहे का? माझ्याकडून किती करकपात झाली आहे? अणखी किती आगाऊ कर भरवावा लागेल? यामुळे वर्षाच्या शेवटी आचानम की रक्कम कर म्हणून भरण्याची वेळ येण्याची शक्यता कमी करवा येते.

८. 'कर दानदिशिका' तयार करावी : व्यावसायिकासाठी (उत्तर)

कृष्या विविध तारखा लक्षात ठेवणे महत्त्वाचे आहे. त्यासाठी वर्षाच्या सुवातांतला कर दानदिशिका तयार करावी. त्यामध्ये –कर्मपात, करकसलन, वस्तु व सेवा कर, आगाऊ कर, लेखापरीक्षण, आडकर विवरणपत्र, व्यावसायिक कर, कर्मी कायदाशी संबंधित अनुमूलन, लागू असल्यास, इतर वैधानिक दये तारख्या यांचा समावेश करून येईल. कर अनुमूलन हे वर्षाअखेरीस करण्याचे काम न राहता माहितीला किंवा तारखेला करण्याची सवलत लागू होण्यास आवश्यक आहे.

९. जुना कायदा आणि नवीन कायदा यांच्यातील संक्रमण समजून घ्या : नवीन आयकर कायदा लघु झाला म्हणजे जुन्या कायद्यानुसार सुरू असलेली सर्व प्रकरणे संपली, असे नाही. १ एप्रिल २०२६ पूर्वीच्या कालावधीशी संबंधित काही मूल्यांकन, अपील, दुरुस्ती किंवा इतर कार्यवाही संक्रमण कालावधीत तत्पुढील नुसार जुन्या कायद्याखाली सुरू राहू शकते. म्हणून एखाद्या करदलत्याच्या बाबतीत कोणता वेळी दोन वेगवेगळ्या कायदा प्रस्थाप्य चौकटी लावू लागू शकतात - जुन्या कालावधीसाठी व नवीन अधिनियम, १९६१ आणि नवीन कालावधीसाठी आयकर अधिनियम, २०२५. त्यामुळे जुनी प्रलंबित प्रकरणे, आयकर विभागाच्या सूचना, अपील किंवा इतर कार्यवाही ग्राहक देखरेख करणे योग्य नाही.

१०. मोठ्या आर्थिक व्यवहारांची नोंद स्वतःहून ठेवा : आज करव्यवस्था मोठ्या प्रमाणावर माहितीवर आधारित होत आहे. त्यामुळे करदात्याने मोठ्या व्यवहारांची स्वतःहून नोंद ठेवणे आवश्यक आहे.

उदाहरणार्थ - मोठ्या रकमेची बँक जमा, मालमत्ता खरेदी, मालमत्ता

कर नियोजन वर्षाच्या सुरुवातीपासूनच

हस्तांतरण, परदेशात पैसे पाठविणे, मोठ्या प्रमाणावर रोख किंवा बँक व्यवहार. अशा व्यवहारांसाठी संबंधित कागदपत्रे आणि पैशांच्या स्रोताची स्पष्ट नोंद ठेवणे भविष्यात अत्यंत उपयोगी ठरते.

११. 'व्यवहार करणापूर्वी कराचा विचार' ही नवी सवय लावा :
आपल्या देशात अनेकदा व्यवहार आधी केला जातो आणि कराचा प्रश्न नंतर विचारला जातो. उदाहरणार्थ, एखादी व्यक्ती मालमत्ता विकते आणि त्यानंतर भांडवल नम्यावरील कर किती येईल हे विचारते. एखादा व्यावसायिक मोठी कुटुंबावूक करतो आणि त्यानंतर जिचा करपरिणाम समजून घेतो. एखाद्या कुटुंबात मालमत्तेचे हस्तांतरण केले जाते आणि त्यानंतर त्यावरील कराचा विचार केला जातो. ही पद्धत बदलणे आवश्यक आहे.

व्यवहारापूर्वी तीन प्रश्न विचारावेत -

१. या व्यवहाराचा कर परिणाम काय आहे? २. कोणती कागदपत्रे आवश्यक आहेत? ३. व्यवहाराची रचना कायदेशीर आणि करदृष्ट्या योग्य आहे का? या तीन प्रश्नांची उत्तरे मिळाल्यानंतर व्यवहार करणे अधिक सुरक्षित ठरेते.

१२. कर निगणिय आणि करचुकीवेगिरी यातील फरक समजून घ्या :
कर निगणिय म्हणजे कायद्यान उपलब्ध असलेल्या सार्वजनिक जमिनीवरील, गुंतणुकीचे प्रयोजन आणि योज्य आर्थिक निगणियाना वापर करून करणाऱ्या योग्य रचना करणे. मात्र उत्पन्न लाभाविणे, खोटे खर्च दाखविणे, कर्नावात कागदपत्रे तयार करणे किंवा चुकीची माहिती देणे ही करनिगणियाना सामान्य नाहीत. कायदेवगिरी कर निगणिय म्हणजे करकाद्या समजून घेऊन त्यानुसार आर्थिक निगणिय घेणे. नवीन करव्यवस्थेत पादस्थंकरता, माहितीची देवाणघेवाण आणि डिजिटल तपासणी वाढत असल्याने चुकीची माहिती देण्याचा धोका अधिक गंभीर होऊ शकतो.

૧૩. કરસલ્લાગારાચી ખૂમિકારી વલદત આહે : પૂર્વી કરસલ્લાગારાકહે પ્રમુખ્યાને આકાર વિવરણનું ભરણે, કરાવી ગુળના કરસણે કિંવા આયકર વિમાગાચી નોશીણા ડાનર ડેખ્યાસારી સંપર્ક કેળાવેલા જાત અસે. માત્ર આજ કરસલ્લાગારાચી ખૂમિકા અધિક વ્યાપક ડાલો આહે. કરસલ્લાગારાને કરદાલ્લાલ કેવઢ “કિતી કર ભરાયો?” હે માળ્યાગ્યોવેડી, “વ્યવાર કસા કરાયો?” “ગુનવળુક કરસી કરાવી?” “માલમાત્રા હસ્તાંતરણ કરપરિણામ કાય?” “માંવડલી નપ્થકાસે નિયોગન કરસે કરાવે?” “કર અનુપાલન કસે વ્યવસ્થિત ઠેવાવે?” યાબાત માર્ગદર્શન કરસણે આવશ્યક હોત આહે. મ્હળાન ખર્ચિયાત કરસલ્લા હા કેવઢ

प्रासुरुवातीपासूनच

१४. २०२६-२७ पासून प्रत्येक करदात्याने कोणत्या दहा सवयी लावन घ्याव्यात?

१. वर्षांच्या सुरुवातीलाच करनियोजन करा.
२. वार्षिक माहिती विवरण आणि कररगुलाचा माहिती सारांश तपासा.
३. मोठ्या आर्थिक व्यवहारांची स्थिति नोंद घ्या.
४. मालमत्ता खरेदी-विक्रीपूर्वी करपरिणाम तपासा.
५. करकपात आणि करसंकेलनाची नियमित जुळणी करा.
६. आगाऊ कराचा अंदाज तिमाली पद्धतीने घ्या.
७. आधारक विभागाच्या संकेतस्थळावरील सूचना नियमित तपासा.
८. जुन्या प्रलंबित करप्रकरणांकडे लक्षीकरण करू नका.
९. लेखा व वेतन प्रणाली नवीन कायद्यानुसार अद्ययावत करा.
१०. कर अनुपालन हे वर्षभरचच कायम समजा.

निष्कर्ष : आचार्य आर्थिक्यम्, २०२५ हा केवळ कायदातील बदल नाही, तर करदात्याच्या आर्थिक शिष्टीमध्ये बदल करणाऱ्या एक संदर्भ आहे. गेल्या अनेक दशकांमध्ये भारतीय करव्यवस्था मोठ्या प्रमाणावर बदलली आहे. कागदी नोंदींपासून डिजिटल विवरणपत्रापर्यंत, प्रत्यक्ष कार्यालयीन प्रक्रियेपासून ऑनलाईन आणि महितीआधारीत प्रक्रियेपर्यंत करव्यवस्थात प्रचारा झाला आहे. आता करदात्याची जबाबदारीही बदलत आहे. पूर्वी वर्षातून एकदा विवरणपत्र भरून कराचे काम पूर्ण झाल्याची भावना असायची. आता मात्र उत्पन्न, गुंतवणूक, मालमत्ता, बळ व्यवहार, करयुक्त आणि इतर आर्थिक व्यवहारांची वर्षभर योग्य नोंद ठेवणे आवश्यक होत आहे. म्हणूनच आर्थिक वर्ष २०२६-२७ पासून प्रत्येक करदात्याने स्वतःला एक सधा प्रश्न विचारण्याला हवा - “मी फक्त कर भरतो की माझ्या करव्यवस्थाचे योग्य नियोजनही करतो आहे?” करणारी नवीन करयुक्त केवळ किती कर भरला हे महत्त्वाचे राहणार नाही; तर उत्पन्न कसे नोंदविले, व्यवहार कसे केले, कागदपत्र कशी जतन केली आणि कर अनुपालन किती शिस्तबद्ध ठेवले हे देखील तितकेच महत्त्वाचे ठरणार आहे. करी वाचविण्यापेक्षा कराचे योग्य नियोजन, कर भरण्यापेक्षा कराचे योग्य अनुपालन आणि व्यवहार झाल्यानंतर विचार करण्यापेक्षा व्यवहारापूर्वी करपरिणाम समजून घेणे- हीच आर्थिक वर्ष २०२६-२७ पासूनच्या नव्या करयुगाची खरी गरज आहे.

९०९६३३२३५३
(लेखक कर व मालमत्ता हस्तांतरण सल्लागार आहेत.)

 वेध

विघ्नहर्त्या, विघ्नांची
मालिका थांबव रे आता!

गणराया, तू आज भक्तांचा निरोप घेणार आहेस. बापा, तू यावर्षी १२ दिवस मुक्कामी होतस. दोन दिवसांचा बोसना दिला. तू मुक्कामी असल्यानं वातावरण भारावून घेतो होतं. आज सायंकाळनंतर गदी ओसरेल, रंग रंगिका होतील, सजावटी उत्तरीतील ! उत्सव संपेल आणि आमची पुन्हा रोजची आध्यात्मसाबतची लढाई सुरू होईल. बापा, यावर्षी खूप तर तुझ्या आगमनाची नांदीच 'डीजे'च्या चर्चने झाली. आज आणि कित्या असवापासून सुरू झालेली ही चर्चा गुलाब आणि पुढे आता शेवटच्या टप्प्यात फटाक्यावर पोहोचली. होय, बापा, अति झाली की कुठेरही माती होतच ! तो तर तूच अखून दिलेल्या सुट्टीचा नियम आहे. आम्ही सर्वच नियममुरख ठोसक होतो. कदाचित तुलाही त्याच्या त्रास होत होत. तू नेहमीमुक्कामी संघी दिली असेल. पण, आम्हालाच अवकल उशिरा आली असेच म्हणायलागेत. डीजेचा आवाज कमी करण्यासाठी कायदाचा आधार घ्यावा लागला. बापा, डीजे हा विषय आता आला. तसा आम्हीच मर्यादेत असतो तर आलाही नसता. पण, डीजेशिवाय अशा अनेक समस्या समाजात आहेत त्याकडेही तू लक्ष घालण्याची गरज आहे. शेतकरी आमच्याला हा विषय फार गंभीर आहे, उत्पादित मालकाला भाव नाही हा त्याबरोबरच गंभीर विषय आहे. बापा, आम्ही जसजसे पुढे जाऊ न तसतसे अजून भयंकर डोळ्यांपुढे येईल. बेरोजगारी, मरगाई, शिक्षण, वृद्ध आई-वडिलांचा वृद्धाश्रमात टप्पण, अधश्रद्धा, राजकारणात टोकाचे आरोप, आर्थिक विवंचना, व्यसनाधिनता, समाजातून नव्याने तयार होत असलेल्या दरीने मुलामुलींचे विवाह, बलात्कार, एखाद्या आबंशकरीनंमलाही लाज वाटेल अशी फंशून... बापा, असेच मोठी यादी आहे समस्यांची ! आता तर पेपरफुटी आणि नवीनच समस्या ! तरी बाव, आजच्या या पेपर फोडण्याच्या मोगीयवकराच्या मुलावर दोन वर्षांची बंदीचा निर्णयघोषित घेतला. असा धाक निर्माण करण्याची विवेकबुद्धी तू दिली हे जरा बरेच झाले पण, समस्यांची यादी न समजणारीच म्हणायी लागले. सत्ताधारी आपली काम करीत आहेत. विरोधक त्यांचे विरोध करण्याचे काम करीत आहेत. पण, या सर्वामध्ये काही झोंरीतील शुक्राचार्य आहेत ते म्हणजे प्रत्यक्षात प्रशासनात काम करणारे अधिकारी-कर्मचारी ! विचित्रांश प्रशासन एक वेळोवेळी समस्या आहेत बर ! प्रशासनातील प्रत्येकाने आपल्या वेळेस आणि निर्वाणित काम केले तर अनेक समस्या सुटलेल्या असतील. पण, समस्या सुटूच नयेत, प्रशासनातील काहीना वाटते आणि सारा समाज मग वेढीस धरता जितो त्यासाठी तू बुद्धी दे विनायाच ! अरे, लंबोधरा आम्ही डीजेच्या निर्मातांना बाहेरचा आवाज मोजायला शिकलो. पण, मानतल्या गोंधळाचे उत्तरचरण शोधले नाही. गणेशा, तू बुद्धीचा देव आहेस. विघ्नहर्ता म्हणून तुझी पुज्य करतो. बापा, आज विघ्नांची यादी वाढतच जात आहे. स्वतःला सुरू करणाऱ्या नादान अनेक गोष्टी आम्हीच ओढवून घेतल्या. त्याला तू तरी कायद्यावर कशील मण ! पण, शेवटी आमची भिस्त तर तुझ्यावरच आहे. आम्ही मातीच्या गणेशाचे विवर्जन करणार आहोत. तू तर चराचरत आहेत. तुला सज्ज ठाऊकही आहे. पण, बापा, आता अंत पाहू नये. देव गणायनात नैसर्गिक संकटाला आम्ही कारणीभूत आहोत, हे आम्ही समजून गेलो आहोत. पण देवा गणेश समजूनही तर चव्याचेच आहे ना ! 'अपराध आमचे कोट्यावधायक' की 'भमा कर' ! बघ यावर्षी तू मुक्कामाला अस्तनाही पावसात फिरवली. यावर्षीचे जल संकट कसे तरी निघून जाईल. बापा ! पुढच्या वर्षी तुझी मूर्ती सायंकाळसाठी कुंभारालाही तूच मिळाले नाही तर कसे होईल ! तया कर बापा ! शेंकरी गरज राब राबतो. उन्हाळ्यातून त्या घामाचे 'अर' करून पावसाळ्यात त्याचा दरवड होण्याचे स्वप्न पाहिले तर अगदी अंध मरगाराष्ट्रच कोरावडा दुष्काळ्याच्या छायेत येत. सांग कधी पिकवली शेत ! कधीतरी पिकवली तर उत्पत्ति मालाला भाव नसतो आणि शेतकऱ्यांच्या घरचा माल संपला की बाजारत तेजी येतो. बापा, आम्ही अनेक पिकवणाऱ्याला रज्ज मरुतो ! पण, त्यालाही लाचारीचे जीवन जगावे लागत आहे. 'नजबक' तुही म्हणशील, १२ दिवस आराधना करताना प्रत्येक भक्ता काही ना काही मागत होते आणि जगात जगाही समाजावर येत असलेले विघ्न निवारण्याची मोठी यादीच सादर केली. बापा, होळ्यात तुण तुण आणि तुला निरोप देतो आहे. शेतकऱ्यांच्या आसवांचे रूपंतर बरसणाऱ्या पावसातून होऊ दे ! विघ्नहर्ता श्री गणेशा पुढच्या वर्षी लवकर येण्याचा आग्रह आम्ही केलाच आहे. लवकर ये... येताना हे समस्यांची यादी तुझ्या त्या वाचनाल म्हणजे भूपकाला जरा कुटडायला लाव... आम्ही आनंदत असलो की, तुझे स्वागतही तेवढ्याच आनंदत करतो बर का...

गणेशोत्सव मंडळांचे आभार! घेता, आपल

यावर्षी नापापूसधील शंकरनगर, अभ्यंकरनगर, माधनगर आदी ठिकाणच्या सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळांना भेट देऊन गणपती बाप्पाचे दर्शन घेतले. यावेळी एक गोष्ट विशेषतः मनाला भावली- नव्या पिढीचा उत्सवातील सक्रिय सहभाग. कुठे लहान मुले चप्पल व्यवस्था सांभाळताना दिसाय, कुणी पाकिंगची जबाबदारी घेत होते, कुणी प्रसाद वाटत होते ते कुणी भाविकांचे ख्यागत करत होते. उगीच गण्या मारत उभे न राहता ही मुले जबाबदारीने काम करताना दिसली. हे पाहून मनापासून आनंद झाला. मंडळीचे देखावेही उत्तम असून १२ ज्योतिर्लिंग, दशावतार योगाख्या विषयांवर मुलांना आख्या धर्म-संस्कृतीची माहिती दिली जात आहे. मुलांचा सात्विक पंथराव, शिस्त आणि उत्साह पाहून मुलीही पिढीने संस्कृती आणि जाबगार घडत आहे, याची समीधान वाटले. पुढील पिढी सात्विक, धर्मानिष्ठ आणि राष्ट्रनिष्ठ घडविण्याची जबाबदारी सार्वजनिक मंडळे निश्चितच उत्तम प्रकारे पाळतील. यात शंका नाही. या १२ दिसात केवळ दर्शन न

**कृतीतून गणपती बाप्पाची कृपा कशी संपादन
वाचकांचा विचार भक्तांनी आणि मंडळानी करूया.
गणेशोत्सव मंडळांचे मनःपूर्वक आभार !**

आपण जातो तेव्हा प्रत्येका

प्राचा अपत्यय टाळा

लीकडे गणरायाच्या आगमनाने उत्साह आला गणरायी नवीन ऊर्जा हा उत्सव घेऊन येतो. गणरायस्त्वात अनेक लोकांच्या भेटी होतात. विविध कार्यक्रमंचे आयोजन केले जाते. लीकडेकडे एक मोठे आकर्षण असते ते म्हणजे पोप पण टिकटिकाणी गणरायी बसायचे, पण हाप्रसादावर फाँड नव्हते. केवळ हातावर आणू. आजकाल परिस्थिती बदलली आहे. काणी मोठ्या प्रमाणावर प्रसादाचे वाटप केले आयोजित केला जातो. थोड्या वेळाने त्याच वरकटे, पेपर प्लेट्स, चमचे, ग्लासेस टाडलेले लव, लव्हन, रिसिपन. महाप्रसाद या टिकाणी आनाचा एकहा कण पाना वाहून घेईन. प्लॅटू चित्र दिशायी बऱ्याच परंतुसमय सर्व संतांनी आपल्याला ही पुणे प्रहृष्ट आहे. त्याचा तेव्हाच खरा गणेश उत्सव महाप्रसादाला जातो तेव्हा टाकलेले दिसून येते. व्यक्ती करीत असतात. तरीदेखील ही गोष्ट फक्त माणसांसाठी आहे. आपणावी असे नाही तर स्वतःपुरती पक्की ठरवावी

सन्हेल खडावेळ/ना

क पत्रे विसर्जन करताना सावधानी

व्यतः पुरती हेच ठरवावे की, मी
कण्णार नाही. मला हवे तेवढेच
दे दिसते. अशा वेळी दुसऱ्या
अन्न टाकलेले आढळून येते.
शेकवण दिली आहे की, अन्न
ही कण वाया जाऊ देऊ नये
साजरा होईल. जेव्हा आपण
पर मोठे अन्न लोकांनी पानात
फाट वावरा याबाबत सूचना
काढे दुर्लक्ष करतांना दिसतात.
जेव्हा कायर्समोर्ष अमलात
देणच्या दर्शन जीवनातही
णि अन्नाची नासाडी टाळावी.

पती बाळगा

मागील वर्षी राज्यभरात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात गणेश विजयनांला गालबोट लागले व १५ पेक्षा जास्त जणांचा मृत्यू झाला. त्यामुळे गणेश विजयन लहाना सावधगिरी बाळगणे गरजेचे आहे. त्याचप्रमाणे कला मूलांना विजयन स्वच्छापासून दूरच ठेवावे. गणेश विजयनांसाठी तलावाचे वंदी आहेतच, परंतु प्रशासनाने हे गणेश विजयनांचे ठिकाण दिले आहे किंवा प्रशासनाने बनवलेल्या कुत्रिम तलावा यामध्ये विजयन करायला हवे. यदाकदाचित एखादी अकस्मात घटना घडली तर प्रशासन आपल्या मदतीला धावून येऊ शकते. त्यामुळे प्रशासनाचे नियम पाळून सर्वांना गणेश विजयनांचा आनंद घ्यावा व सावधगिरी बाळगावी. जेथे जेथे कुत्रिम तलावांची व्यवस्था केलेली आहे, त्या-त्या ठिकाणी त्याचा उपयोग सर्वांनीच करावा पाहिजे. त्याचप्रमाणे निर्मात्य तलाव, विहोर, नदी, समुद्र किनारा यामध्ये न टाकत प्रशासनाने निर्माळी करायच्या ज्या-ज्या ठिकाणी केली आहे त्या-त्या ठिकाणीच ठेवावे. यामुळे प्रदूषणावर अक्ल घालता येईल व पाणी दूषित होण्यापासून वाचेल.

रमेश तांजेवार/१९२१६०७७९

हे पत्र मुद्रक व प्रकाशक कुलभूषणराम रामकृष्ण तारे यांनी सोलापूर तरुण भारत मीडिया लिमिटेड करिता, सोलापूर तरुण भारत कार्यालय प्लॉट नं ए -३२,छत्रपती संभाजीनगर इंडस्ट्रियल को ऑफ सोसायटी रेल्वे स्टेशन रोड छत्रपती संभाजी नगर ४३१००५ (महाराष्ट्र) येथे छापून दैनिक सोलापूर तरुण भारत कार्यालय,छत्रपती संभाजीनगर येथे प्रकाशित करून छत्रपती संभाजीनगर, जालना,परभणी,नांदेड, हिंगोली ,बीड येथील सोलापूर तरुण भारतच्या विभागीय कार्यालयातून वितरीत केले.

प्रबंध संपादक :विवेक घडसासी. मुख्य समुह संपादक : दिलीप यशवंत पेठे. मुख्य संपादक: प्रशांत वसंतराव माने, दूरध्वनी -८८८८८४७२६८

stbaurangabad@gmail.com. www.dainiktarunbharat.com, epaper.dainiktarunbharat.com या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या व लेख यामधून व्यक्त झालेल्या मतांशी संपादक/संचालक सहमत असतीलच असे नाही. (पी. आर. बी. काद्यानुसार जबाबदारी)

RNI Reg.No 46878/87

लातूर दिनांक

सोलापूर तरुण भारत, सोलापूर, (महाराष्ट्र) येथून प्रकाशित केले.
आवृत्ती सातारा, संभाजीनगर, धारगिरी, लातूर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, जालना व बीड (महाराष्ट्र), तसेच चिखलपूर, कलबुर्गी, बीदर (कर्नाटक) येथून प्रकाशित केले.

विविध वृत्त.....

२९ सप्टेंबर रोजी भटके विमुक्त हक्क व प्रमाणपत्र अभियान

तभा वृत्तसेवा
लातूर दि. २६ सप्टेंबर : राज्यातील विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या ज्या नागरिकांना सर्वसाधारण रहिवास ठिकाण निश्चित नसल्याने मूलाभूत अधिकार आणि शासकीय योजनांचे लाभ मिळण्यास अडचणी येतात, अशा नागरिकांना मदत करण्यासाठी राष्ट्रनेता ते राष्ट्रपिता अभियानांतर्गत भटके विमुक्त हक्क व प्रमाणपत्र अभियान ही विशेष मोहीम राबवली जात आहे. महसूल विभाग आणि इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने लातूर तालुक्यात सहा ठिकाणी २९ सप्टेंबर २०२६ रोजी विशेष शिबिरांचे आयोजन करण्यात आले आहे.

या अभियानांतर्गत नागरिकांना ओळखपत्रे आणि विविध शासकीय दाखले मिळवून देण्यासाठी मदत केली जाणार आहे. लातूर तालुक्यातील शामनगर-चंदनवाले, वैशाली नगर-राजगौड, महादेव नगर-वैदू, भोईवस्ती-भोई समाज, वडारवस्ती (खाडगाव रोड-वडार समाज) आणि मुरुड-वेदू समाज या ठिकाणी हे शिबीर पार पडणार आहे. या शिबीर नियोजनासाठी इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाचे भागवत केंद्रे यांची समन्वयक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

या शिबिरांमध्ये महसूल विभागामार्फत संकीर्ण विभागाद्वारे जात प्रमाणपत्र, रहिवास दाखला, उत्पन्नाचा दाखला, नॉन-क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र आणि अधिवास दाखला यांसारखे विविध दाखले वितरीत केले जातील. तसेच पुरवठा विभागामार्फत नवीन रेशन कार्ड काढणे व दुरुस्तीचे अर्ज स्वीकारले जातील, संजय गांधी योजना विभागामार्फत संजय गांधी निराधार योजना आणि श्रावणबाळ अर्थसहाय्य योजनेची माहिती देऊन अर्ज घेतले जातील, तर निवडणूक विभागकडून मतदान कार्ड काढणे आणि नोंदणीविषयक माहिती व अर्ज स्वीकारले जातील. तरी विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या जास्तीत जास्त नागरिकांनी २९ सप्टेंबर रोजी आयोजित या शिबिरांचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन लातूरचे तहसीलदार सौदागर तांदळे यांनी केले आहे.

सेवा संकल्प अभियान’ महिला शेतकऱ्यांना मिळणार स्वतंत्र प्रमाणपत्र

तभा वृत्तसेवा
लातूर, दि.२६ सप्टेंबर : नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प टप्पा २.0 अंतर्गत सन २०२६ हे वर्ष महिला शेतकरी सशक्तीकरण वर्ष म्हणून घोषित करण्यात आले असून या पार्श्वभूमीवर ‘महिला शेतकरी कायदा - २०२६ ची प्रभावी अंमलबजावणी सुरू करण्यात आली आहे. या अंतर्गत शेती करणाऱ्या महिला, महिला शेतमजूर आणि शेतीपूरक व्यवसाय करणाऱ्या महिलांना ‘महिला शेतकरी’ म्हणून एक नवीन आणि स्वतंत्र ओळख मिळणार असून तसे अधिकृत प्रमाणपत्र त्यांना प्रदान केले जाणार आहे. हे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर ग्रामीण भागातील महिला अधिक सक्षम बनून आपल्या हक्काच्या शासकीय योजनांचा थेट लाभ सहजपणे घेऊ शकतील.

या अनुषंगाने सेवा संकल्प अभियानांतर्गत ग्रामीण भागात युवक मंडळ, ग्रामपंचायत, अंगणवाडी सेविका, आशा वर्कर, शिक्षक, उमेद, माविम, महिला बचत गट, शेतकरी उत्पादक कंपनी आणि एनजीओ यांच्या सक्रिय सहकार्यातून विविध जनजागृती उपक्रम आयोजित केले जात आहेत. यामध्ये देखावे, खेळ, सांस्कृतिक कार्यक्रम, शालेय प्रभात फेऱ्या आणि विशेष ग्रामसभांच्या माध्यमातून महिला शेतकरी कायद्याविषयी व्यापक जागृती केली जात आहे.

अभियान काळात कृषी विभागाचे सर्व क्षेत्रीय प्रशिक्षित अधिकारी व कर्मचारी हे नियोजित बैठका, शेतीशाळा, बचत गट बैठका आणि एफपीओच्या बैठकांना प्रत्यक्ष भेट देऊन उपस्थित महिला शेतकऱ्यांशी संवाद साधत आहेत. या संवादादरम्यान महिला शेतकऱ्यांना मिळणारे विविध लाभ, त्यासाठी आवश्यक असलेली कागदपत्रे व प्रक्रिया तसेच कृषी विभागाच्या विविध घटकांसाठी ऑनलाईन अर्ज करण्याची पद्धत याविषयी सविस्तर माहिती दिली जात असून पात्र महिला शेतकऱ्यांनी वेळेत ऑनलाईन अर्ज व कागदपत्रांची पूर्तता करावी यासाठी त्यांना मार्गदर्शन केले जात आहे.

ग्रामीण भागातील महिलांना आर्थिक व सामाजिकदृष्ट्या सबल बनवणारी ही मोहीम त्यांच्यासाठी खऱ्या अर्थाने संजीवनी ठरत असून गावपातळीवर या अभियानाला अत्यंत उत्तम प्रतिसाद मिळत आहे. तरी जिल्ह्यातील सर्व पात्र महिलांनी प्रमाणपत्र प्राप्तीसाठी व शासकीय योजनांच्या लाभासाठी आपल्या गावातील संबंधित मंडळ कृषी अधिकारी, उप कृषी अधिकारी, सहाय्यक कृषी अधिकारी, समूह सहाय्यक किंवा ‘कृषी ताई’ यांच्याशी तातडीने संपर्क साधावा, असे आवाहन लातूरचे जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी दिलीप जाधव यांनी केले आहे.

भारत युवा नेतृत्व संवाद २०२७ मध्ये जिल्ह्यातील युवक-युवतींनी सहभागी होण्याचे आवाहन

तभा वृत्तसेवा
लातूर, दि. २६ सप्टेंबर : केंद्र सरकारच्या युवा कार्य व क्रीडा मंत्रालयाच्या ‘माय भारत’ या उपक्रमांतर्गत ‘विकसित भारत यंग लीडर्स डायलॉग २०२७ - महाराष्ट्र’ या विशेष उपक्रमाचे आयोजन करण्यात येत आहे. महाराष्ट्रातील तरुणांनी भारताचे भविष्य घडवण्यासाठी पुढे यावे या संकल्पनेवर आधारित या उपक्रमात लातूर जिल्ह्यातील जास्तीत जास्त युवक-युवतींनी उत्स्फूर्तपणे सहभागी होऊन आपले कल्पक विचार, नेतृत्वगुण, सर्जनशीलता आणि विकसित भारतासाठीच्या संकल्पना मांडाव्यात, असे आवाहन लातूरचे जिल्हा क्रीडा अधिकारी जयराम मुंदे यांनी केले आहे.

या उपक्रमात सहभागी होण्यासाठी १७ ऑगस्ट २०२७ रोजी १५ ते २९ वर्षे वयोगटातील युवक-युवती पात्र असणार आहेत. लातूर जिल्ह्यातील विविध शिक्षण संस्थांमध्ये शिक्षण घेणारे तसेच विविध क्षेत्रांत कार्यरत असलेले युवक-युवती यासाठी नोंदणी करू शकतात. स्पर्धेमध्ये विविध क्षेत्रांना वाव देणारे प्रमुख प्रकार समाविष्ट करण्यात आले आहेत. यामध्ये विकसित भारतासाठी नावीन्यपूर्ण कल्पना मांडण्यासाठी ‘विकसित भारत चॅलेंज ट्रॅक’, लोककला, लोकगीत, चित्रकला व लेखनासाठी ‘कल्चरल ट्रॅक’, दैनंदिन जीवनातील समस्यांवर तंत्रज्ञानाधारित उपाय शोधण्यासाठी ‘डिझाईन फॉर भारत’, सामाजिक व विकासात्मक समस्यांवर तांत्रिक उत्तरे शोधण्यासाठी ‘हॅक फॉर सोशल कोड्ज’, युवा उद्योजकांच्या व्यावसायिक कल्पनांसाठी ‘युथ आंनोप्रेन्यूर अँड चॅलेंज’ आणि नेतृत्व, सार्वजनिक कर्तव्य व धोरणात्मक विचार मांडण्यासाठी ‘युथ पार्लमेंट’ अशा विविध स्पर्धांचा समावेश आहे.

तभा वृत्तसेवा
औसा दि.२६ सप्टेंबर : गेल्या वर्षी अतिवृष्टी झाल्याने पिकांचे नुकसान झाले होते.त्यामुळे शासनाला दुष्काळ व मदत जाहीर करावी लागली होती.यंदा अल निनीमुळे कोरडा दुष्काळ पडल्याने शेतकरी हतबल झाला आहे.मोठ्या संकटात सापडला आहे.सत्ताधऱ्यांनी केलेल्या पिकांच्या पाहणी दरम्यान दुष्काळाची तीव्रता ओळखून आश्रवासनं दिली.आज सरकारने गेल्या वर्षी प्रमाणे यावर्षीही दुष्काळ जाहीर केला आहे. मदत कधी देणार हेच सांगितले नाही.यामुळे याची अंमलबजावणी कधी होणार.....? असा सवाल उपस्थित करून का गेल्या वर्षी प्रमाणेच मदत मिळणार अशी खरमरीत टीका शिवसेनेचे आ.आदित्य ठाकरे यांनी केली.

औसा तालुक्यातील तावशी ताड येथे सोयाबीन पिकाची पाहणी शनिवार दि.२६ रोजी केली. यानंतर ते उपस्थित शेतकऱ्यांशी बोलत होते.आ. अंबादास दानवे,आ. प्रवीण स्वामी, बजरंग जाधव, सुरेश भुरे, जयाताई उटगे, दिनेश जावळे, बालाजी रेड्डी, विष्णू साठे, तानाजी जाधव, पाचपुते आदी उपस्थित होते.

आ.आदित्य ठाकरे म्हणाले, गेल्या तीन वर्षांपासून महाराष्ट्रात दुष्काळाचे सत्र सुरू आहे.सततच्या नुकसानीमुळे

माफी चोरांना तर मुक्ती शेतकऱ्यांना असते : आ. आदित्य ठाकरे

शासनाने शेतकऱ्यांना कर्जमाफीची घोषणा केली. पण अद्याप कर्जमाफी शेतकऱ्यांपर्यंत पोहचली नाही.माफी ही चोरांना असते.हे शेतकरी चोर नाहीत.अन्नदाते आहेत. ज्या घोषणा केलात त्या तरी पुर्ण करा. असा सल्ला देत घोषणे प्रमाणे शेतकऱ्यांना कर्जमुक्ती द्यावी.असे आवाहन आ.आदित्य ठाकरे यांनी केले.

शेतकरी हतबल, निराश झाला आहे. यामध्ये गेल्या वर्षी अतिवृष्टीत झालेले नुकसानीची पाहणी सत्ताधऱ्यांनी केली होती. त्याचबरोबर नदीच्या पुरामुळे झालेले नुकसानीची पाहणी केली होती.

त्यावेळी शेतकऱ्यांना नुसता दिलासा देण्यासाठी जीआर काढला.वर्ष गेले. परंतू अजून शेतकऱ्यांपर्यंत मदत पोहोचली

नाही. राज्यसरकार आश्रवासन देतं आणि आदेश काढणं मात्र अंमलबजावणी करीत नाही.हे सरकार शेतकऱ्यांशी खोटे बोलत आहे. असा घणाघाती आरोप आ. आदित्य ठाकरे यांनी यावेळी केला.

आ.ठाकरे म्हणाले, पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी आज आम्हाला आदेश दिले असून माझ्या शेतकऱ्यांच्या बांधावर तुम्ही जाऊन आधार द्या.अन्नदाता टिकला तरच देश टिकणार आहे. पक्षाच्या माध्यमातून केंद्र उभारून मदत करणार असल्याचा दिलासा द्या.असे सांगितले असून तो निरोप घेऊन आम्ही

आम्ही तुमच्या सोबतच : आ. आदित्य ठाकरे

गेल्या सहा दिवसांपासून छावा संचटनेचे प्रदेशाध्यक्ष विजय घाडगे शेतकऱ्यांच्या मागण्यांसाठी उपोषण करीत आहेत. यांची उपोषण स्थळी जाऊन भेट घेतली. तुम्ही ज्या मागण्यांसाठी उपोषण करीत आहात. त्याचा जीआर आज शासनाने काढला आहे. यामध्ये तुमचे समाधान झाले असेल तर आम्ही सोबत आहोत. आणि समाधान झाले नाही म्हणून तुम्ही उपोषण सुरू ठेवणार असाल तर आम्ही तुमच्या सोबत आहोत. असे आश्वासन आ. आदित्य ठाकरे यांनी जाहीरपणे दिले.

आलो आहे.सरकारला माहित आहे. राज्यात दुष्काळ पडला आहे.म्हणून २६५ तालुक्यात दुष्काळ जाहीर करून प्रश्न सुटणार नाहीत.तर कोणत्या तालुक्याला काय मदत करणार हे सांगितले पाहिजे.कारण घोषणा खुप होतात.मदत कधी मिळणार. या मदतीवर तरुणांच्या शिक्षणाचे, शेतकऱ्यांच्या जगण्याचे प्रश्न उभा आहेत.यामुळे खास करून शेतकऱ्यांचे प्रश्न सोडविण्यासाठी सर्वांनी प्रयत्न करणे गरजेचे असल्याचे स्पष्ट मत आ. आदित्य ठाकरे यांनी यावेळी व्यक्त केले.

लातूर जिल्ह्यात गणरायाला डीजेमुक्त वातावरणात निरोप

पारंपरिक वाद्यांच्या गजरात गणेश विसर्जन; लातूर पोलिसांकडून गणेश मंडळांचे कौतुक

समाजाभिमुख उपक्रमांना प्राधान्य दिले. लातूर जिल्हा पोलीस दलाच्या वतीने करण्यात आलेल्या आवाहनाला प्रतिसाद देत विविध गणेश मंडळांनी रक्तदान शिबिरांचे आयोजन केले. रक्तदान करणाऱ्या

यंदाच्या गणेशोत्सवात विविध गणेश मंडळांच्या माध्यमातून ५ हजारांपेक्षा अधिक हेल्मेटचे वाटप करण्यात आले आहे. विशेष म्हणजे, हेल्मेट वाटपाबरोबरच दुचाकी चालवितांना हेल्मेट वापरणे किती आवश्यक आहे, याबाबत नागरिकांमध्ये जनजागृती करण्यात आली. गणेशोत्सवासारख्या उत्सवाला सामाजिक उपक्रमांची जोड देत मंडळांनी समाजाप्रीती असलेली आपली जबाबदारी अधोरेखित केली. गणेशोत्सव शांततेत, शिस्तीत आणि सामाजिक बांधिलकी जपत साजरा करण्यासाठी लातूर जिल्हा पोलीस दलाच्या वतीने सातत्याने आवाहन करण्यात आले होते. त्याला गणेश मंडळांनी दिलेला प्रतिसाद हा निश्चितच कौतुकास्पद असून, डीजे-डॉल्बीला फाटा देऊन

गणपती बप्पा मोरया, पुढच्या वर्षी लवकर या... अशा घोषणा देत चिमुकल्यांनी साश्रूनयनांनी आपल्या लाडक्या

मुक्तांगणच्या लाडक्या गणराजाला साश्रूनयनांनी दिला निरोप

तभा वृत्तसेवा
लातूर दि. २६ सप्टेंबर : येथील विशाल नगर परिसरातील साई मंदिरा समोरील मातोश्री कलावती प्रतिष्ठान संचलित मुक्तांगण इंग्लिश स्कूलमध्ये मुक्तांगण बाल गणेश मंडळाने स्थापन केलेल्या लाडक्या गणरायाला दहा दिवसांनंतर मोठ्या उत्साहात चिमुकल्यांनी निरोप दिला. तत्पूर्वी चिमुकल्यांनी विघ्नहर्त्या गणपती बाप्पा समोर अथर्वशिर्ष, गायत्री मंत्रांचे पठण केले. श्री गणेशाची पुजा व आरती प्रमुख पाहुणे श्रीकृष्ण लाटे, प्रभारी प्राचार्या माधुरी वाघमारे, आशा यादव, निशिगंधा सोट, कृष्णा घोडके, सानिया अत्तर, अरुणा राठोड, मीरा इगारे यांच्या हस्ते करण्यात आली. यानंतर बाप्पांची ढोल ताशांच्या गजरात, लेझीम खेळत, नाचत वाजत गाजत चिमुकल्यांनी मिरवणूक काढली. मिरवणूकी दरम्यान मुलांनी गणपती बप्पा मोरया, पुढच्या वर्षी लवकर या... या जयघोषात गुलाल व फुलांची उधळण करत मुलांनी आनंद घेतला.

गणेशाला निरोप दिला. या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन शाळेच्या शिक्षिका माधुरी वाघमारे यांनी केले

याप्रसंगी पालक, विद्यार्थी, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आदींची उपस्थिती होती. याप्रसंगी सर्व गणेश भक्तांना व विद्यार्थ्यांना प्रसादाचे वाटप करण्यात आला.

कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी शाळेतील शिक्षिका, शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी परिश्रम घेतले.

संक्षिप्त...

भटक्या-विमुक्तांसाठी विशेष हक्क व प्रमाणपत्र अभियान, २७ ते २९ सप्टेंबर शिबिराचे आयोजन

तभा वृत्तसेवा
चाकूर दि. २६ सप्टेंबर : 'राष्ट्रनेता ते राष्ट्रपिता' या अभियानांतर्गत राज्यातील विमुक्त जाती व भटक्या जमातींच्या नागरिकांना शासनाच्या विविध योजना व प्रमाणपत्रांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी चाकूर तालुक्यात भटके-विमुक्त हक्क व प्रमाणपत्र अभियानाचे आयोजन करण्यात आले आहे. हे विशेष अभियान सत्तावीस, अठ्ठावीस व एकोणतीस सप्टेंबर रोजी राबविण्यात येणार आहे.

या अभियानांतर्गत संबंधित नागरिकांना शासनाच्या विविध योजना व लाभ मिळविण्यासाठी आवश्यक असलेली आधार कार्ड, ओळखपत्रे, शिधापत्रिका, जात प्रमाणपत्र, उत्पन्नाचा दाखला, नॉन-क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र, रहिवास व अधिवास दाखला, विवाह नोंदणी, प्रकल्पग्रस्त, दिव्यांग, जन्म-मृत्यू नोंदणी यासह इतर सर्व आवश्यक प्रमाणपत्रे एकाच ठिकाणी उपलब्ध करून दिली जाणार आहेत.

सत्तावीस सप्टेंबर रोजी सकाळी दहा वाजता श्री विश्र्वशांती धाम ओकरेश्र्वर मंदिर,चाकूर-मसनजोगी वस्ती येथे शिबिर होणार असून यासाठी नायब तहसीलदार दिगांबर स्वामी हे नोडल अधिकारी असतील. अठ्ठावीस सप्टेंबर रोजी सकाळी दहा वाजता संत गोविंद बाबा मंदिर लातूर रोड-मसनजोगी वस्ती येथे शिबिर होईल, यासाठी नायब तहसीलदार शैलेश निकम हे नोडल अधिकारी असतील. तर एकोणतीस सप्टेंबर रोजी सकाळी दहा वाजता ग्रामपंचायत सभागृह नळेगाव येथे शिबिराचे आयोजन करण्यात आले असून नायब तहसीलदार संतोष धाराशिवकर हे नोडल अधिकारी म्हणून काम पाहणार आहेत.

तालुक्यातील सर्व भटक्या-विमुक्त वस्त्यांमधील नागरिकांनी या विशेष अभियानाचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन चाकूर तहसीलदार नरसिंग जाधव यांनी केले आहे.

जय भवानी गणेश मंडळाच्यावतीने २७ रक्तदात्यांनी केले रक्तदान

तभा वृत्तसेवा
किनगाव दि २६ सप्टेंबर : किनगाव पासून काही अंतरावरील खानापूर येथे जय भवानी गणेश मंडळ व गणपती गणेश मंडळ यांच्या संयुक्त विद्यमाने रक्तदान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. या शिबिरात गावातील तब्बल २७ रक्तदात्यांनी उत्स्फूर्तपणे सहभाग नोंदवत रक्तदान केले . याप्रसंगी माजी सैनिक गौतम वसंतराव शिंदे (पाटील) यांच्या संकल्पनेमधून , शौर्य ब्लड बँक अहमदपूर यांना पाचघन करून प्रत्येक रक्तदात्यांना हेल्मेटचे वाटप करण्यात आले . श्री गणरायाची मनोभावे आरती करून या रक्तदान शिबिरास सुरुवात करण्यात आली यावेळी गणेश मंडळाचे पदाधिकारी तसेच गावातील जेष्ठ नागरिक मार्गदर्शक , मान्यवर व्यक्तींची प्रमुख उपस्थिती होती . यावेळी सुनिता ताई सुरेश शिंदे, गौतम वसंतराव शिंदे, सुहास शिंदे, माधव उत्तम शिंदे, कृष्णा शिंदे, माधव जाधव, इंद्रजीत शिंदे, आनंद शिंदे, विनोद जाधव, हनुमान गोंडणार, ईश्र्वर हंगे माजी सैनिक, दत्ता खांडेकर, मच्छिंद्रनाथ खांडेकर, बळीराम इंगळे इत्यादी मंडळीने रक्तदान देऊन सहभाग नोंदवीला . यावेळी अहमदपूर येथील शौर्य ब्लड बँकेचे संचालक नवन पाटील व त्यांच्या डॉक्टरांची टीम . फड राधाकिशन, खुशी नंदरधने, विधी अंबुले, अमिशा वालदे, आणि गणेश मंडळाच्या पदाधिकाऱ्यांची उपस्थिती होती

'महा-उपलब्धी' पबाबत ६ ऑक्टोबर रोजी निवृत्ती वेतनधारकांसाठी कार्यशाळेचे आयोजन

तभा वृत्तसेवा
लातूर, दि. २६ सप्टेंबर : वित्त विभागाच्या १९ जून २०२६ च्या शासन निर्णयानुसार १ जुलै २०२६ पासून निवृत्तीवेतनधारक व कुटुंब निवृत्तीवेतन धारकांसाठी चरहर-गण्डाड-इउन्नख (महा-उपलब्धी) हे मोबाईल प कार्यान्वित करण्यात आले आहे. या पमुळे निवृत्तीवेतन विषयक सर्व सेवा जलद आणि अत्यंत पारदर्शक पद्धतीने उपलब्ध होणे शक्य झाले आहे.

या मोबाईल पबाबत व्यापक जनजागृती करण्यासाठी लातूर कोषागार कार्यालय यांच्या वतीने ६ ऑक्टोबर २०२६ रोजी सकाळी ११ वाजता कोरे गार्डन सभागृह, मोतीनगर, लातूर येथे विशेष कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

डीजे, साउंड – माईकला फाटा ; हलगीच्या तालावर अष्टविनायक गणेश मंडळाची पारंपरिक विसर्जन मिरवणूक

तभा वृत्तसेवा
शिरूर अनंतपाळ दि. २६ सप्टेंबर : गणेशोत्सवातील ध्वनिप्रदूषणाता फाटा देत अष्टविनायक गणेश मंडळाच्या वतीने यंदा गणेश विसर्जन मिरवणूक पारंपरिक पद्धतीने काढण्यात आली. डीजे नाही, साउंड नाही, माईकही नाही; केवळ हलगीच्या तालावर गणरायाची शोभायात्रा काढून मंडळाने अनोखा आदर्श निर्माण केला. मिरवणुकीत आकर्षक सजावट केलेली बैलगाडी सहभागी करण्यात आली होती. हलगीच्या पारंपरिक तालावर भाविकांनी उत्साहात सहभाग घेत गणरायाला निरोप दिला. पारंपरिक व

साध्या पद्धतीने आयोजित केलेल्या या विसर्जन मिरवणुकीचे नागरिकांकडून कौतुक करण्यात आले.

मंडळाचे अध्यक्ष रुद्र कवठाळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली हा उपक्रम राबविण्यात आला. यावेळी सोमनाथ पानगावे, संभाजी सुरवसे, बंडाप्पा पानगावे, संगमेश्र्वर पानगावे, वर्षा पानगावे, पुष्पवती पानगावे, शितल सुरवसे, विजयमाला लांडगे, शोभा पानगावे, ऐश्र्वर्या सुरवसे, नंदिनी पानगावे, प्रणिता पानगावे यांच्यासह मंडळाचे पदाधिकारी, कार्यकर्ते व भाविक मोठ्या संख्येने सहभागी झाले.

अधिकच्या आणि भरीव मदतीसाठी पाठपुरावा करणार : आ. अभिमन्यू पवार

औसा मतदारसंघातील निलंगा तालुक्यातील पिकांची आ. अभिमन्यू पवारांकडून पाहणी

तभा वृत्तसेवा
औसा दि. २६ सप्टेंबर : अपुरा पाऊस आणि प्रतिकूल हवामानामुळे खरीप हंगामातील पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झालेल्या औसा विधानसभा मतदारसंघातील निलंगा तालुक्यातील पिकांची आमदार अभिमन्यू पवार यांनी पाहणी दौरा केला. त्यावेळी एकोजी-मुदगड, सरवडी, मदनसुरी, हरीजवळगा, हासुरी बु., कासार सिरसी आणि मिरगण हळळी परिसरातील गावांतील नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांशी प्रत्यक्ष संवाद साधला. शेतकऱ्यांना धीर देत सरकारकडून मिळणाऱ्या सरसकट मदतीची भूमिका स्पष्ट करून अधिकच्या आणि भरीव मदतीसाठी पाठपुरावा करणार असल्याची व्हाही आ. अभिमन्यू पवार यांनी शेतकऱ्यांना दिली.

या पीक पाहणीत पावसाअभावी सोयाबीन, उडीद,मुग , तूर पिकांची झालेली दयनीय अवस्था, उत्पादनात झालेली घट तसेच वाढलेल्या आर्थिक

अडचणींबाबत शेतकऱ्यांनी आपल्या व्यथा मांडल्या. आमदार अभिमन्यू पवार यांनी नुकसानग्रस्त पिकांची पाहणी करून शेतकऱ्यांना धीर दिला.व मदत केवळ पंचनाम्यांपुरती मर्यादित राहणार नाही.शेतकऱ्यांचे

नुकसान मोठ्या प्रमाणात सरसकट झाले असून शेतकऱ्यांना सरसकट मदत सरकार करणार आहे. असे आमदार पवार यांनी सांगितले.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी औसा

तालुक्यातील नुकसानग्रस्त भागाची पाहणी करून शेतकऱ्यांना सरसकट मदतीची भूमिका स्पष्ट केली आहे. दुष्काळजन्य परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर शासनाकडून आवश्यक निर्णय घेतले जाणार आहेत. तसेच लातूर व धाराशिव जिल्ह्यांतील नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना अधिकची व भरीव मदत मिळावी. यासाठी आपण सरकारकडे पाठपुरावा करणार असल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले.

मतदारसंघातील विविध भागांत झालेल्या नुकसानीची तीव्रता शासनाच्या निदर्शनास आणून देण्यासाठी पाहणी केली जात आहे .नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना लवकरात लवकर दिलासा मिळावा. यासाठी प्रयत्न केले जातील असे अभिमन्यू पवार यांनी सांगितले. संकटाच्या काळात शेतकऱ्यांनी खचून जाऊ नये. शासन त्यांच्या पाठीशी असल्याचा विश्र्वासही त्यांनी व्यक्त केला.या पाहणी दौऱ्यात पदाधिकारी यांच्यासह कृषी सहायक, तलाठी, प्रशासकीय अधिकारी, पदाधिकारी, कार्यकर्ते आणि शेतकरी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

ग्राम रोजगार सहाय्यकांनी केली शासन निर्णयाची होळी लढ्यानंतरही मानधनात होईना वाढ

तभा वृत्तसेवा
औसा दि.२६ सप्टेंबर : महाराष्ट्र शासनाच्या मृद व जलसंधारण (रोहयो) विभागाने २२ सप्टेंबर २०२६ रोजी काढलेल्या ग्राम रोजगार सहाय्यकांच्या मानधनाचा सुधारित शासन निर्णयाच्या विरोधात लातूर जिल्ह्यातील ग्राम रोजगार सहाय्यकांनी संताप व्यक्त केला. जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या प्रवेशद्वारासमोर जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष अभय साळुंके व शहर काँग्रेस अध्यक्ष डॉ .प्रा शिवाजी जवळगेकर, गटनेत्या

शासनाचा निर्णय अन्यायकारक : अभय साळुंके
मागणी मानधनांची असताना शासनाने जाणिव पुर्वक रोजगार सहाय्यक देशौधडीला लावण्याचा घाट घातला आहे .शासनाने घेतलेला हा तुबकळी निर्णय असून इमानदारीने मागील १७-१८ वर्षांपासून काम करणारे ग्राम रोजगार सहाय्यक रोजगार हमीतील एक महत्त्वाचा मजबुत दुवा आहेत .या रोजगार सहाय्यकांना कायम सेवेत घेण्याचे सोडून जाणिव पुर्वक चुकीचे निर्णय लादले असून जोपर्यंत रोजगार सहाय्यक यांना न्याय मिळत नाही. तोपर्यंत आम्ही त्यांच्या सोबत आहोत. असे पाठबळ जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष अभय साळुंके यांनी दिले आहे.

आशाताई भिसे,मुख्य प्रदोत सोनाली थोरमोटे यांच्या उपस्थितीत या शासन निर्णयाची होळी करण्यात आली. ग्राम रोजगार सहाय्यक संघटनेनुसार, ३ ऑक्टोबर २०२४ च्या शासन निर्णयात ग्राम रोजगार सहाय्यकांना आठ हजार रुपये ठराविक मानधन देण्याचे जाहीर करण्यात आले होते. मात्र, दोन वर्षांच्या प्रतीक्षेनंतर जाहीर झालेल्या नव्या निर्णयात दरवर्षी १५ ऑगस्ट रोजी

कामे उपलब्ध करून देण्याची शासनाची जबाबदारी – चाँद शेख
शासन निर्णयानुसार मनुष्य दिवसांच्या अटीवरही आक्षेप घेतला असून प्रत्येक सहाय्यकाने वर्षाला सहा हजार, तर सहा महिन्यांत तीन हजार मनुष्यदिवसांची निर्मिती करणे आवश्यक आहे. उद्दिष्ट पूर्ण न झाल्यास सेवा समामीची तरतूद असल्याचे निर्णयात म्हटले आहे. मनरेगा अंतर्गत कामे उपलब्ध करून देणे प्रशासनाची जबाबदारी आहे . तसेच गावातील सरपंच व ग्रामसेवक यांना मदत करण्याची जबाबदारी रोजगार सहाय्यकांची आहे.ग्रामपंचायत कामांना मंजूरी आणते परंतु त्याचा परिणाम सहाय्यकांच्या सेवेशी जोडणे अन्यायकारक असल्याचे जिल्हाअध्यक्ष चाँद शेख यांनी सांगितले.

आंदोलन छेडण्याचा इशारा यावेळी रोजगार सहाय्यकांनी दिला आहे. जिल्हा ग्राम रोजगार सहाय्यक संघटनेचे जिल्हाध्यक्ष चांद शेख, दिलीप पांचाळ,प्रेमचंद आचार्य, जिल्हा सचिव अमोल घायाल व जिल्ह्यातील तालुकाध्यक्ष व ग्राम रोजगार सहाय्यक शेकडोंच्या संख्येने उपस्थित होते.

मोबाईलच्या व्यसनापासून विद्यार्थी दुर रहावे : तहसीलदार प्रसाद कुलकर्णी

कुलकर्णी यांच्या शुभहस्ते संपन्न झाला. जसे दारू, तंबाखू अशा अनेक व्यसनप्रमाणे भविष्यात मोबाईल चे व्यसन हे मोठ्या प्रमाणात वाढणार आहे. मोबाईल च्या अतिवापरामुळे डोळ्यावर, मेंदुवर परिणाम होऊ शकतो. कोविड काळात मोबाईल चा वापर विद्यार्थ्यांमध्ये वाढला. असुन आज आपली मुले मोबाईल वर काय पाहतात हे पालकाने लक्ष ठेवून मुलांना अभ्यासविषयक बाबींसाठी तात्पुरता मोबाईल छावा व आपली मुले भविष्यात मोबाईल च्या

व्यसनापासून दूर राहतील याची खबरदारी पालकांनी घेणे गरजेचे असल्याचे मत तहसीलदार प्रसाद कुलकर्णी यांनी व्यक्त केले. त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांनी अभ्यासाबरोबरच पुरक शैक्षणिक स्पर्धा मध्ये भाग घेतला पाहिजे व आपल्या आपले व्यक्तिमत्व वांगले बनवावे. असा सल्ला उपस्थित विद्यार्थी व पालकांना दिला.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी वीर हनुमान गणेश मंडळाचे अध्यक्ष धर्मराज जाधव हे होते तर प्रमुख

जिल्हाधिकारी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी चाकूर तालुक्यातील आरोग्य, शिक्षण, व जनजीवन योजनेची केली पाहणी

दुष्काळ सदृश्य परिस्थितीमुळे बांधावर जाऊन सोयाबीनची केली पाहणी

तभा वृत्तसेवा
चाकूर दि. २६ सप्टेंबर : लातूर जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी डॉ. भारत बास्टेवाड व जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी राहुल कुमार मीना यांनी दि.२५ सप्टेंबर रोजी चाकूर तालुक्याचा संयुक्त पाहणी दौरा केला.

चाकूर तालुक्यातील घरणी येथील आरोग्य उपकेंद्रास भेट देऊन जिल्हाधिकाऱ्यांनी औषध साठ्याची पाहणी केली व गरोदर महिलांशी संवाद साधत त्यांच्या आरोग्याची विचारपूस करून अडचणी जाणून घेतल्या. त्यानंतर घरणी येथील जिल्हा परिषद केंद्रीय शाळेला भेट

देऊन त्यांनी विद्यार्थ्यांशी प्रत्यक्ष संवाद साधला. विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक गुणवत्ता व प्रगतीला आढावा घेऊन त्यांनी समाधान व्यक्त केले.

सध्याची दुष्काळसदृश्य परिस्थिती लक्षात घेता त्यांनी घारोळा येथे जलजीवन मिशन अंतर्गत सुरू असलेल्या पाणीपुरवठा योजनेची

आरोग्य सेविकांच्या शासकीय निवासस्थानासही त्यांनी प्रत्यक्ष भेट दिली. रुग्णांना चांगल्या आरोग्य सुविधा द्याव्यात व आयुष्यमान भारत योजनेअंतर्गत जास्तीत जास्त रुग्णांना लाभ देण्यासाठी प्रयत्न करावेत, अशा मार्गदर्शक सूचना मोर्चाचे जिल्हा उपाध्यक्ष सूरज पटेल,तालुकाध्यक्ष सचिन बिराजदार,शहराध्यक्ष अबू बकर सय्यद,गणेश उसनाळे,बालाजी पवार,विकास सूर्यवंशी, सदाशिव हाडोळे,शिवराज चिंचोले आदींसह कार्यकर्ते उपस्थित होते.

यावेळी उपविभागीय अधिकारी मंजुषा लटपटे, तहसीलदार नरसिंग जाधव, गटविकास अधिकारी संतोष माने, गटशिक्षणाधिकारी मंदोदरी वाकडे, उपअभियंता बांधकाम

कोळे, उपअभियंता लघु पाटबंधारे प्रशांत येलाले, तालुका आरोग्य अधिकारी विवेक होळे यांच्यासह अधिकारी व कर्मचारी तसेच भाजपा सुवा मोर्चाचे जिल्हा उपाध्यक्ष रमेश पाटील, रमेश हळ्वनर, गंगाधर बावचे,राम गादगे सह विविध शेतकरी उपस्थित होते.

उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांची लोहयात दुष्काळसदृश्य भागाची पाहणी

तथा वृत्तसेवा
लोहा, दि. २६ सप्टेंबर -

पावसाने खंड दिल्यामुळे राज्याच्या बहुतांश भागात दुष्काळसदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली आहे. शेतकऱ्यांच्या बांधावर जाऊन थेट आम्ही पाहणी करत आहोत. सरकार शेतकऱ्यांना वाऱ्यावर सोडणार नाही.पाणी समस्या ,पशुधन, चारा तसेच शेतकऱ्यांच्या मुलांचे शिक्षण यासाठी राज्यसरकार शेतकऱ्यांच्या पाठीशी भक्कमपणे उभे राहणार आहे असे उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांनी आज लोहा शहरात कंधार रोडस्थित पीक पाहणी करताना शेतकऱ्यांना आश्वासित केले.

राज्याच्या उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांनी शनिवारी (२६ सप्टेंबर) जिल्ह्याच्या दुष्काळ पीक पाहणी दौऱ्यावर आल्या होत्या. सकाळी साडे नऊ वाजता लोहा शहरातील कंधार रोड स्थिती शिवाजी वाघमारे यांच्या शेतात त्यांनी सोयाबीन

पिकाची पाहणी केली. त्यांच्या सोबत राज्याचे सहकार मंत्री बाबासाहेब पाटील, आमदार प्रतापराव पाटील चिखलीकर, शिक्षक आमदार विक्रम काळे, जिल्हाधिकारी राहुल कर्डीले, माजी आ मोहन अण्णा हंबडे, राष्ट्रवादीचे प्रदेश सरचिटणीस प्रवीण पाटील चिखलीकर, नगराध्यक्ष शरद पाटील पवार, जिल्ह्याध्यक्ष रावणगावकर , कार्याध्यक्ष माधव पावडे, माजी नगराध्यक्ष किरण वट्टमवार, उपनगराध्यक्ष करीम शेख, माजी नगराध्यक्ष केशवराव मुकदम, हरिभाऊ चव्हाण, भास्कर पवार ,जि.प. मुख्य कार्यकारी अधिकारी महेश पाटील, उपविभागीय अधिकारी नरवटे, तहसीलदार विठ्ठल परळीकर कंधार तहसीलदार रामेश्वर गोरे, कृषी अधिकारी कासराळे, पाणीपुरवठा उपअभियंता बनसोडे, इंजि. कराड, जि.प. बांधकाम उपअभियंता शिवाजी राठोड, माजी जिल्हाध्यक्ष धर्माधिकारी, चित्रताई लुंगारे माजी नगराध्यक्ष अनुसया केंद्रे ,माजी

सभापती बाबुराव केंद्रे, कंधार उपनगराध्यक्ष मनान चौधरी जफ्फादीन बाहोदीन यासह म ठेच्या संख्येने शेतकरी उपस्थित होते.

आहे. शेतकऱ्यांनी मला अनेक वेळा भेटून आपली व्यथा सांगितली होती. आज प्रत्यक्ष पाहणी केली असता परिस्थिती अत्यंत गंभीर असल्याचे लक्षात आले आहे.

सरकारला या गंभीर परिस्थितीची पूर्ण जाणीव आहे. केवळ कागदावरील आकडेवारीपेक्षा प्रत्यक्ष पाहणीनुसार पंचनामे करण्याचे आदेश संपूर्ण प्रशासनाला देण्यात आले आहेत. जे रिपोर्ट येतील त्यावर सरकार तात्काळ अंक्शन घेणार आहे, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

शेतकऱ्यांना वाऱ्यावर सोडणार नाही. सरकारने याची अत्यंत गंभीर दखल घेतली आहे. शेतकऱ्यांचे पाणी असो, पशुधन असो, चारा असो किंवा त्यांच्या मुलांचे शिक्षण असो, या सर्व बाबतीत सरकार गंभीर आहे. ज्याचे जसे नुकसान झाले आहे, त्याप्रमाणे नक्कीच मदत दिली जाईल. त्यामुळे कोणीही काळजी करू नये, अशी ग्वाही उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांनी दिली.

पहिलाच दौरा प्रतापरावांच्या मतदार संघात

उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांचा दुष्काळी दौरा सुरू झाला. मराठवाड्यात २६ तारखेला त्याचा पहिलाच दौरा होता त्या दौऱ्याची सुरुवात त्यांनी आमदार प्रतापराव पाटील चिखलीकर यांच्या मतदारसंघात पीक पाहणी दौऱ्याची सुरुवात केली. पुढे मरडस गाव (गंगाखेड) येथे त्यांनी पाहणी केली. दरम्यान लोहाकडे येताना सौनखेड येथेही त्यांनी पिकाची पाहणी केली.

स्व अजितदादा पवार यांची आठवण

दिवांगत अजितदादा पवार याच्या निधनानंतर उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार नांदेड जिल्ह्यात पहिल्यांदाच आल्या. आजच्या त्यांच्या दौऱ्यात स्व. अजितदादा पवार यांची आवर्जून आठवण झाली. शेतकऱ्यांनी त्यांच्या स्मृती जाण्या केल्या. हा प्रसंग तसा भावुक होता पण अजितदादा प्रमाणेच खंबीरपणे मी तुमच्या पाठीशी उभी राहील असा विश्वास सुनेत्रा वाहिणींनी व्यक्त केला.

डीजे मुक्त;पारंपारिक वाद्यांच्या गजरात बाप्पांना निरोप

नवीन नांदेड -सिडको- हडको नांदेड शहरासह गणेश मंडळाने पारंपारिक वाद्यांच्या गजरात शांतता, सुव्यवस्था, शिस्त, सामाजिक सलोखा राखून गणेश मंडळाने सजीव देखाव्याचे सादरीकरण करून गणेश मंडळाच्या भक्तांनी एक आदर्श निर्माण करून यावर्षी गणरायाचे विसर्जन मोठ्या उत्साहात करण्यात आले. सिडको परिसरातील गणेश मंडळांनी डीजे मुक्त व घातक लेझर लाईटचा वापर टाळून पारंपारिक वाद्यांच्या गजरात गणेशोत्सव साजरा करण्यात आला. यामध्ये बळीरामपूर येथील जय महाराष्ट्र गणेश मंडळ पावरलुम या गणेश मंडळाने आजचा तरुण कसा व्यासासधिन होऊन गुन्हेगारी प्रवृत्तीच्या विळख्यात सापडला आहे. त्याचा परिणाम कुटुंबावर होतो. अप्रकाराचा सजीव देखाव्याचे सादरीकरण करून करण्यात आला होता. त्याचप्रमाणे जय व्यंकटेश महालक्ष्मी गणेश मंडळ पावरलुम-४ यांच्या वतीने नवरी नटली या गीतावरील सजीव देखाव्याचे सादरीकरण करण्यात आले.तसेचन्यु ओमकार गणेश मंडळ जिंदमनगरचा राजाया गणेश मंडळांनी अफजल खानाचा वध या देखाव्याचे छायाचित्रिकरण करून इतिहासची आठवण करून दिली. एकदंत गणेश मंडळ जिंदमनगर -२,ओमकार गणेश मंडळ एन.डी.-३२ महाकाय गणेश मुर्तीचे दर्शन घडवून आणले, शिव गणेश मंडळ वैभव नगर हडको या ठिकाणीही गणरायाची महाकाय मूर्तीचे दर्शन झाले. गणेश विसर्जनाच्या भिरगुकी दरम्यान सिडकोच्या मुख्य रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला अन्नदात्यांनी ठिकठिकाणी अन्नदान केले.सिडको हडको परिसरातील सर्व गणेश मंडळांनी आपापल्या गणेश मूर्तीच्या उंची प्रशासनाने ठरवून दिलेल्या गणेश विसर्जनी ठिकाणे ठाकणी खदान, झरी खदान या सह गोदावरी च्या अन्य ठिकाणी जाऊन शांततेत गणेश मूर्तीचे विसर्जन करण्यात आले. सदरील विसर्जनात कुठलाही गैरप्रकार घडू नये म्हणून पोलीस अधीक्षक डॉ. निलाभ रोहन यांच्या आदेशान्वये नांदेड ग्रामीण पोलीस स्टेशनचे पोलीस निरीक्षक ओमकार चिंचोलकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली कडेकोट पोलीस बंदोबस्त ठेवण्यात आला होता. सदरील गणेश उत्सवात पोलीस अधिकारी-कर्मचारी, सिडको क्षेत्रीय कार्यालयाचे सहाय्यक आयुक्त डॉ. मिर्झा बेग व त्यांचे सहकारी अधिकारी -कर्मचारी व विज महावितरणचे अधिकारी सहकारी मजदारी यांनी तारेवरची कसरत करून कुठलाही अनुचित प्रकार घडू दिला नाही.

निरोगी जीवनशैली होच उत्तम
आरोग्याची गुरुकिल्ली : डॉ.समरीन शेख
बिलोली -सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत राबविण्यात येत असलेल्या 'सेवा संकल्प अभियान - निरोगी उद्यासाठी' उपक्रम तर्गत बिलोली ग्रामीण रुग्णालयात आयुर्वेद दिवस साजरा करण्यात आला. यावेळी वैद्यकीय अधिकारी डॉ. समरीन शेख यांनी रुग्णांना दैनंदिन जीवनात आरोग्याची काळजी घेणे यासह निरोगी जीवनशैली होच उत्तम आरोग्याची गुरुकिल्ली असल्याचे मार्गदर्शन केले आहे. आरोग्यदायी जीवन जगण्यासाठी दिवसाची सुरुवात सूर्योदयापूर्वी उठण्यापासून करावी, असे सांगत त्यांनी मल-मूत्र विसर्जन, उपासना, दंतधावन व जिन्हालेखन, नियमित व्यायाम व योगासने, अभ्यंग, स्नान आणि संतुलित आहाराचे महत्त्व समजावून सांगितले.यावेळी ग्रामीण रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधीक्षक डॉ.योगेश राजपूत,वैद्यकीय अधिकारी डॉ.सुनिल कदम,डॉ.झहिम सिद्दिकी,डॉ.बेग,डॉ.क्षितिजा गव्हाणे यांच्यासह बिलोली तालुक्यातील रुग्णांचा उपस्थितीत होते. उपस्थितांनी आरोग्यदायी प्रतिज्ञा घेऊन सांगता केली आहे.

आदमपुरात गणेश विसर्जन शांततेत
आदमपूर -बिलोली तालुक्यातील ग्राम आदमपूर परिसरातील श्री गणेश विसर्जन सार्वजनिक सोहळा शुक्रवार दि.२५ सप्टेंबर रोजी शांततेत व उत्साहात पार पडला. येथील बस स्टॅंड जवळील बुरुड गल्लीत विराजमान जय श्रीराम गणेश,जगदंब गणेश, छावा गणेश,छत्रपती गणेश, एकदंत गणेश,श्रीसाई गणेश, जय बजरंग गणेश व सार्वजनिक नवयुवक गणेश,महात्मा बसवेश्वर गणेश,खंडोबा बाल गणेश आदि मंडळांच्या विद्यमान पदाधिकाऱ्यांक डू न श्रीगणेशाची यथासांग विधिवत प्रतिष्ठापणा करण्यात आली होती. अंतिम चार दिवसांपासून प्रत्येक गणेश मंडळाचे भाविक भक्तांना महाराप्रसादी वाटप करण्यात आले होते.विविध गुणप्रदर्शन, आरोग्य शिबिर,कीर्तन,प्रवचन महाराप्रसाद,अन्नदान,नवीन उपक्रम आदि कार्यक्रमाही विशेष घेण्यात आले होते.सर्व समाज बांधव नागरिकांकडून श्रीगणेशाची अकरा दिवस आराधना करण्यात आली.समाज उपयोगी कार्यक्रमातून एक आगळा वेगळा संदेशही आदमपूर परिसरातील गणेश मंडळांकडून देण्यात आला.जय श्रीराम गणेश मंडळाने मुस्लिम कुटुंबास आरतीचा मान देऊन धार्मिक एकात्म तत्वा पाया भक्कम केला. येथील गावच्या लेगत बिलोली रोडवरील साठवण तलाव अर्थात 'कुंदा' यंदा काही पावसांमुळे कोड्या असल्याने एकाही मोठ्या गणपतीचे विसर्जन करता आले नाही.त्याऐवजी थडीसावळी- खतागांव परिसरातील कोटेकल्लूर निम्न पातळी बंधारा व शेजारील मिनकीच्या तलावात श्रीगणेशाचे विसर्जन सामुहिक श्रीआरती वंदनात करण्यात आले.आसमंती गुलालाच्या उधळणीत गावच्या मुख्य रस्त्यावरून भिरगवळ मार्गक्रमण करताना आजूबाजूस लहान मुले,जेष्ठ महिला, भगिनींचीही पाहण्यास गदी उत्स्फूर्त जमलेली होती.

मुदखेड व मुखेडचा दुष्काळी तालुक्यांमध्ये समावेश करा : खा. अशोकराव चव्हाण

तथा वृत्तसेवा
नांदेड, दि. २६ सप्टेंबर -

राज्यामध्ये थंडा खरीप हंगामात पावसाने मोठी ओढ दिल्याने शासनाने २६५ तालुक्यांम ध्ये दुष्काळ जाहीर केला आहे. यामध्ये नांदेड जिल्ह्यातील १६ पैकी १४ तालुक्यांचा सम वेश करण्यात आला आहे. 'ट्रिगर-१' लागू न झाल्याच्या तांत्रिक कारणास्तव मुदखेड आणि मुखेड या दोन तालुक्यांचा या यादीत समावेश होऊ शकला नाही. परंतु, पिकांची प्रत्यक्ष परिस्थिती व शेतकऱ्यांचे नुकसान लक्षात घेता या दोन तालुक्यांचाही दुष्काळी यादीत समावेश करावा, अशी मागणी माजी मुख्यमंत्री खा. अशोकराव चव्हाण यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे केली आहे.

याबाबत त्यांनी मुख्यमंत्र्यांना सविस्तर पत्र पाठवले असून, त्यांच्याशी दूरध्वनीवरूनही चर्चा केली आहे. मुख्यमंत्र्यांना दिलेल्या पत्रात खा. अशोकराव चव्हाण यांनी निदर्शनास आणून दिले आहे की, मुदखेड तालुक्यात सरासरीच्या ८५ टक्के तर मुदखेडमध्ये ८१ टक्के पावसाची नोंद असली, तरी एकाच दिवशी मोठ्या प्रमाणात पाऊस झाल्याने ही आकडेवारी वाढलेली आहे. प्रत्यक्षात पावसाचे वितरण अत्यंत असम ान राहिले आहे. शिवाय, पिकांच्या वाढीसाठी सर्वात निर्णायक असलेल्या ऑगस्ट महिन्यातच पावसाचा मोठा खंड पडल्याने पिकांची वाढ खुंटली आणि शेतकऱ्यांचे प्रचंड नुकसान झाले.

पिकांच्या नुकसानीची आकडेवारी म ांडताना खा. चव्हाण यांनी पत्रात नमूद केले आहे की, उपलब्ध माहितीनुसार मुदखेड तालुक्यात पेरणी झालेल्या २१ हजार ६७१ हेक्टरपैकी १३ हजार ८२३ हेक्टर क्षेत्रावरील पिके वाया गेली आहेत. तर मुखेड तालुक्यात न झाल्याच्या तांत्रिक कारणास्तव मुदखेड आणि मुखेड या दोन तालुक्यांचा पिकांना मोठा फटका बसला आहे. थंडाच्या हंगामात नांदेड जिल्ह्याच्या उत्पादनात ७०.६९ टक्के संभाव्य घट अपेक्षित आहे. मुदखेड आणि मुखेडमध्येही हेच प्रमाण ६० ते ७० टक्क्यांच्या घरात आहे. याचाच अर्थ, या दोन तालुक्यांतील उत्पादनाची संभाव्य घट आणि जिल्ह्याची सरासरी घट यात फारसा फरक नाही. त्यामुळे मुदखेड आणि मुखेडची स्थिती इतर दुष्काळी तालुक्यांपेक्षा वेगळी नाही.

पावसाचा प्रदीर्घ खंड आणि पिकांचे झालेले अतोनात नुकसान पाहता, थंडा शेतकऱ्यांच्या हाती कोणतेही उत्पन्न येणार नाही, ही वस्तुस्थिती आहे. त्यामुळे केवळ तांत्रिक निकषांवर न अडकता, विशेष बाब म्हणून पिकांची प्रत्यक्ष वाढ आणि झालेले नुकसान लक्षात घेऊन मुदखेड व मुखेड या दोन्ही तालुक्यांचा दुष्काळी यादीत समावेश करावा व शेतकऱ्यांना दिलासा द्यावा, अशी आग्रही मागणी खा. अशोकराव चव्हाण यांनी केली आहे.

मुदखेडमध्ये भर उन्हात वृक्षलागवड ; वनीकरण विभागाच्या कारभारावर प्रश्नचिन्ह

तथा वृत्तसेवा
मुदखेड, दि. २६ सप्टेंबर -

मुदखेड शहरातील गट क्र. ४२७ येथील माळाच्या माळरानावर सामाजिक वनीकरण विभागाच्या वतीने वृक्षलागवड करण्यात येत असून, या कामावरून स्थानिक नागरिकांमध्ये नाराजी व्यक्त होत आहे. या ठिकाणी यापूर्वी नर्सरीअंतर्गत लावण्यात आलेली झाडे तोडून जमीन सपाट करण्यात आली आणि त्याच ठिकाणी पुन्हा नवीन वृक्षलागवड केली जात असल्याचा आरोप नागरिकांनी केला आहे.

सध्या सप्टेंबर महिन्यात कडाक्याचे ऊन असताना वृक्षलागवडीचे काम सुरू

असल्याने लागवड केलेली रोपे कितपत तग धरतील, असा प्रश्न नागरिक उपस्थित करीत आहेत. वृक्षलागवडीसाठी पावसाळ्याच्या सुरुवातीचा काळ अधिक अनुकूल असताना जून महिन्यात नियोजनबद्ध पद्धतीने लागवड करणे अपेक्षित होते. मात्र, पावसाळ्याच्या मोठा कालावधी उलटल्यानंतर भर

असलेली झाडे हटवून त्याच ठिकाणी नवीन रोपे लावली जात आहेत. त्यामुळे शासनाच्या निधीचा योग्य वापर होत आहे का? असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे.

नवीन रोपांची लागवड केल्यानंतर त्यांना नियमित पाणी, संरक्षण व संगोपन मिळणे आवश्यक असते. मात्र, सध्याच्या उन्हाळी वातावरणात पुरेशा पाण्याअभावी रोपे वाळण्याची शक्यता असल्याने लागवडीपूर्वी व लागवडीनंतरच्या देखभालीचे नियोजन करण्यात आले आहे का, याची माहिती विभागाने सार्वजनिक करावी, अशी मागणी नागरिकांकडून होत आहे.

गट क्र. ४२७ मधील पूर्वीची झाडे नेमक्या कोणत्या कारणांमुळे तोडण्यात आली, जमीन सपाट करण्यासाठी किती खर्च झाला, नवीन वृक्षलागवडीसाठी किती निधी मंजूर आहे आणि या रोपांच्या संगोपनासाठी काय उपाययोजना करण्यात येणार आहेत, याबाबत सामाजिक वनीकरण विभागाने स्पष्ट माहिती द्यावी, अशी मागणी होत आहे.

दरम्यान, सामाजिक वनीकरण विभागाचा हा कारभार 'अजब-गजब' असल्याची प्रतिक्रिया म मुदखेड तालुक्यातील नागरिकांकडून व्यक्त होत असून, संबंधित वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी प्रत्यक्ष पाहणी करून वस्तुस्थिती स्पष्ट करावी, अशी म गणीही जोर धरत आहे.

गोव्याच्या सांस्कृतिक भूमीत साहित्यपुष्प फुलले

अवनी कांदीकर लिखित 'द हिडन पॉवर ऑफ मॅरिड वूमन' पुस्तकाचे थाटात प्रकाशन; अॅमेझॉनवर ठरले 'नंबर १ बेस्टसेलर'

तथा वृत्तसेवा
नांदेड, दि. २६ सप्टेंबर -

इंटरनॅशनल कौन्सिल ऑफ ऑथर्सतर्फे गोव्यात आयोजित पुस्तक प्रकाशन सोहळ्यात, गोदावरी अर्बनचे व्यवस्थापकीय संचालक धनंजय तांबेकर यांची कन्या सौ. अवनी अथर्व करंदीकर (देववर्मा तांबेकर) यांच्या 'द हिडन पॉवर ऑफ मॅरिड वूमन' या पुस्तकाचे प्रकाशन थाटात पार पडले. अल्पावधीतच हे पुस्तक अॅमेझॉनवर 'नंबर १ बेस्टसेलर' उरल्याने त्यांच्यावर देशभरातून कौतुकाचा वर्षाव होत आहे.

गोव्यातील निसर्गरम्य

वातावरणात वसलेल्या प्रसिद्ध 'हॉटेल रेसेस' येथे 'इंटरनॅशनल कौन्सिल ऑफ ऑथर्स'(आयसीए)च्या वतीने भव्य पुस्तक प्रकाशन सोहळ्याचे आयोजन नुकतेच करण्यात आले होते. देशभरातील नाम किंत लेखक, विचारवंत आणि

चॅट्टर मधील त्यांच्या अद्वितीय आणि मौलिक साहित्यातील योगदानाची दखल घेत, त्यांना विशेष प्रावीण्य प्रमाणपत्र व सन्म नाचिन्ह देऊन सन्मानित करण्यात आले. याप्रसंगी अवनीचे वडील धनंजय तांबेकर व आई सौ. सुषमा तांबेकर यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

प्रकाशन होताच अॅमेझॉनवर यशाची मोहोर

'कष्टाचे चीज होणे' म्हणतात, आगदी तसाच प्रत्यय या पुस्तकाच्या बाबतीत आला. प्रकाशनानंतर अवघ्या काही तासांतच या पुस्तकाने जागतिक दर्जाच्या 'अॅम

ॅझॉन'या डिजिटल व्यासपीठावर 'नंबर १ बेस्टसेलर'चा किताब पटकावला. विवाहित स्त्रियांच्या सुल शक्ती, त्यांची कौटुंबिक व सामाजिक समीकरणांमधील भूमि का आणि आत्मशोधाचा प्रवास यांवर अवनी यांनी अत्यंत प्रभावी व अभ्यासपूर्ण भाष्य केले आहे. वाचकवर्गाकडून या पुस्तकाला उदंड प्रतिसाद मिळत आहे.

समकालीन स्त्री-साहित्यातील प्रवाह आणि संदर्भ

सध्याच्या डिजिटल युगात आणि साहित्याच्या बदलत्या प्रवाहात भारतीय महिला लेखिका जागतिक पटलावर स्वकर्तृत्वाने